

Înalta Curte de Casație și Justiție

Completul competent sa judece recursul în interesul legii

Decizie nr. 11/2022 din 21 martie 2022

Dosar nr. 183/1/2022

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 371 din 14 aprilie 2022

Corina-Alina Corbu - președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici - președintele Secției I civile
Valentina Vrabie - președintele delegat al Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor - președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Daniel Grădinaru - președintele Secției penale
Cristina Petronela Văleanu - judecător la Secția I civilă
Mariana Hortolomei - judecător la Secția I civilă
Denisa-Livia Băldean - judecător la Secția I civilă
Mari Ilie - judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor - judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu - judecător la Secția I civilă
Virginia Florentina Duminecă - judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu - judecător la Secția a II-a civilă
Csaba Bela Nasz - judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu - judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Sandu-Necula - judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă - judecător la Secția a II-a civilă
Beatrice Mariș - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Virginia Filipescu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Năstasie - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Marchidan - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Rodica Aida Popa - judecător la Secția penală
Mircea Mugurel Șelea - judecător la Secția penală

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 183/1/2022 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 34 alin. (3) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (Regulamentul).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef al Secției judiciare, Antonia Eleonora Constantin.

4. La ședința de judecată participă domnul Cristian Balacciu, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 35 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ce formează obiectul Dosarului nr. 183/1/2022.

6. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că au fost depuse la dosar anexele cu hotărârile definitive contradictorii pronunțate de instanțele judecătorești, raportul întocmit de judecătorii-raportori și un punct de vedere al Sindicatului Național Finanțe Publice.

7. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentantului procurorului general.

8. Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin apreciază că a doua orientare jurisprudențială este în litera și în spiritul legii. În argumentarea opiniei sale arată că utilizarea de către legiuitor a sintagmei "sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25%" relevă că sporul în discuție nu este unul fix, ci procentual. Având în vedere că valoarea procentuală a acestui spor este maximală, ordonatorul principal de credite are posibilitatea de a stabili un spor într-un procent inferior nivelului maximal prevăzut de legiuitor.

9. Nefiind întrebări pentru reprezentantul procurorului general, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și obiectul recursului în interesul legii

10. Înalta Curte de Casație și Justiție a fost investită prin sesizarea formulată de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept:

Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și

completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 115/2017, cu modificările ulterioare, art. 7 alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobată prin Legea nr. 152/2017, și art. 12 alin. (8) și (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică în cuantum de 25% aplicat la salariul brut lunar, acordat inspectorilor antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (A.N.A.F.), face parte sau nu din categoria sporurilor al căror cuantum se menține în plată în perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție

11. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare (O.U.G. nr. 83/2014)

Art. 12. - "(...) **(8)** La stabilirea indemnizațiilor, compensațiilor, sporurilor, majorărilor salariilor de bază prin acordarea de clase de salarizare suplimentare și altor drepturi acordate potrivit actelor normative în vigoare pentru personalul din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, care ocupă funcții publice specifice de inspector antifraudă, inspectorșef antifraudă, inspector general adjunct antifraudă și inspector general antifraudă, nu se aplică prevederile art. 3.

(9) Prin excepție de la prevederile art. 1, personalul prevăzut la alin. (8) beneficiază de sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25%, prevăzut la art. 5 din cap. VIII din anexa nr. VI - Familia ocupațională de funcții bugetare «Justiție» la Legea-cadru nr. 284/2010, cu modificările ulterioare, acordat în condițiile stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală." [abrogate prin art. 44 alin. (1) pct. 11 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (Legea-cadru nr. 153/2017)].

12. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscalbugetare, aprobată prin Legea nr. 152/2017 (O.U.G. nr. 99/2016)

Art. 7. - "(...) **(4)** Prevederile art. 13 alin. (5)-(8) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile art. 12 alin. (6)-(11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător și în perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2017.

(5) Dispozițiile alin. (4) se aplică cu încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul Agenției Naționale pentru Administrare Fiscală și, după caz, prin bugetele instituțiilor publice din sectorul de apărare, ordine publică și securitate națională." (...)

13. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 115/2017, cu modificările ulterioare (O.U.G. nr. 9/2017)

Art. 1. -

" **(1)** În perioada 1 martie-31 decembrie 2017, se mențin în plată la nivelul acordat pentru luna februarie 2017 cuantumul brut al salariilor de bază/soldelor funcției de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare lunară, precum și cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, solda lunară brută/salariul lunar brut, indemnizația brută de încadrare de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, în măsura în care își desfășoară activitatea în aceleași condiții și nu se aplică valoarea de referință și coeficienții de ierarhizare corespunzători claselor de salarizare prevăzuți în anexele la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare."

(...)

(3) Prevederile art. 1 alin. (3)-(5), art. 2-4, art. 5 alin. (2)-(4) și art. 6-11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, se aplică în mod corespunzător și în perioada 1 martie-31 decembrie 2017."

III. Orientările jurisprudențiale divergente

14. Autorul sesizării a arătat că există practică neunitară cu privire la modul de soluționare a litigiilor având ca obiect anularea ordinelor nr. 835/2017, nr. 836/2017 și nr. 1.021/2017 ale președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală prin care s-a dispus, începând cu data de 1 martie 2017, diminuarea de la 25% la 5% a sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică, aplicat la salariul brut lunar al personalului din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală, și plata diferențelor salariale aferente.

15. Într-o primă orientare jurisprudențială, acțiunile au fost admise, reținându-se caracterul nelegal al ordinelor președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală prin care s-a dispus reducerea, începând cu data de 1 martie 2017, a procentului aferent sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică, iar pârâții au fost obligați la plata diferențelor salariale, actualizate cu rata inflației și dobânda legală, calculate de la exigibilitatea diferențelor salariale și până la data plății.

16. În fundamentarea acestei orientări s-a arătat că prevederile art. 1 alin. (1) din O.U.G. nr. 9/2017 au impus menținerea salariului în plată la nivelul acordat pentru luna februarie 2017 și s-a avut în vedere cuantumul brut al salariilor de bază, precum și cuantumul sporurilor care fac parte din salariul brut de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, în măsura în care își desfășoară activitatea în aceleași condiții și nu se aplică valoarea de referință și coeficienții de ierarhizare corespunzători claselor de salarizare prevăzute în anexele la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (Legea-cadru nr. 284/2010).

17. Întrucât condițiile în care reclamantii și-au desfășurat activitatea nu s-au modificat, sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică trebuia menținut la procentul inițial de 25%.

18. S-a mai arătat că, prin Sentința nr. 402 din 29 martie 2018, pronunțată de Tribunalul Suceava - Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 5.502/86/2017, rămasă definitivă prin Decizia nr. 3.085 din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Suceava - Secția de contencios administrativ și fiscal, au fost anulate Ordinele nr. 835/2017, nr. 836/2017 și nr. 1.021/2017, emise de președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală. În motivarea acestei soluții s-a reținut că ordinele respective au fost emise cu încălcarea prevederilor art. 7 alin. (4) din O.U.G. nr. 99/2016 și ale art. 12 alin. (2) din O.U.G. nr. 83/2014, intenția legiuitorului fiind aceea de menținere în plată, în perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017, a cuantumului brut al salariilor de bază, precum și a cuantumului sporurilor, implicit a sporului de 25% pentru risc și suprasolicitare neuropsihică, astfel încât este firesc ca reclamantii să beneficieze de acest spor.

19. În sensul primei orientări jurisprudențiale au fost anexate sesizării hotărâri judecătorești definitive pronunțate de curțile de apel Constanța, Craiova, Suceava, Târgu Mureș și Timișoara.

20. În cea de-a doua orientare jurisprudențială, acțiunile au fost respinse, fiind recunoscută posibilitatea președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în calitate de ordonator de credite, de a reduce procentul aferent sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică, față de necesitatea încadrării în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul instituției.

21. În fundamentarea acestei orientări s-a arătat că sporul în discuție este procentual, iar nu unul în cuantum fix, astfel încât stabilirea în concret a procentului aferent intră în competența legală a ordonatorului de credite. Or, acesta din urmă este obligat să asigure încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul instituției, conform art. 7 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 99/2016.

22. Întrucât în construcția bugetară pentru anul 2017 nu s-au alocat fonduri pentru a se putea acorda sporul de 25%, diminuarea cuantumului acestuia la 5% este justificată de necesitatea încadrării în cheltuielile aprobate prin buget.

23. În acest context au fost evocate prevederile art. 3 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017, potrivit căroră "Ordonatorii de credite au obligația să stabilească salariile de bază/soldele de funcție/salariile de funcție/soldele de grad/salariile gradului profesional deținut, gradațiile, soldele de comandă/salariile de comandă, indemnizațiile de încadrare/indemnizațiile lunare, sporurile, alte drepturi salariale în bani și în natură prevăzute de lege, să asigure promovarea personalului în funcții, grade și trepte profesionale și avansarea în gradații, în condițiile legii, astfel încât să se încadreze în sumele aprobate cu această destinație în bugetul propriu."

24. Astfel, sporul de până la 25% este condiționat de îndeplinirea a două condiții: poate fi acordat până la 25%, cu respectarea grilelor prevăzute de art. 25 din Legea-cadru nr. 153/2017; sporul acordat trebuie să se încadreze în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, conform art. 7 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 99/2016.

25. Având în vedere că ordinele emise de președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală nu sunt acte administrative cu caracter normativ, ci cu caracter individual, rezultă că hotărârea judecătorească definitivă prin care acestea au fost anulate produce efecte numai între părțile din acel litigiu, nefiind astfel aplicabile dispozițiile art. 23 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 554/2004). În plus, art. 435 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că hotărârea judecătorească este obligatorie și produce efecte numai între părți și succesorii acestora, nu și față de terți.

26. În sensul celei de-a doua orientări jurisprudențiale au fost anexate sesizării hotărâri judecătorești definitive pronunțate de curțile de apel Alba Iulia, Bacău, Brașov, București, Constanța, Oradea și Timișoara.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

27. Prin Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 8 martie 2006, Curtea Constituțională a statuat că: "Sporurile, premiile și alte stimulente, acordate demnitarilor și altor salariați prin acte normative, reprezintă drepturi salariale suplimentare, iar nu drepturi fundamentale, consacrate și garantate de Constituție. Diferențierea indemnizațiilor și a salariilor de bază pentru demnitari și alți salariați din sectorul bugetar este opțiunea liberă a legiuitorului, ținând seama de importanța și complexitatea diferitelor funcții. Legiuitorul este în drept, totodată, să instituie anumite sporuri la indemnizațiile și salariile de bază, premii periodice și alte stimulente, pe care le poate diferenția în funcție de categoriile de personal cărora li se acordă, le poate modifica în diferite perioade de timp, le poate suspenda sau chiar anula."

28. Considerente similare se regăsesc în cuprinsul Deciziei nr. 1.250 din 7 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 16 noiembrie 2010.

29. Prin Decizia nr. 622 din 10 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 17 ianuarie 2020, Curtea Constituțională a reținut că "autorul excepției de neconstituționalitate este nemulțumit de reducerea sporului pentru risc și solicitare neuropsihică pentru personalul Direcției Generale Antifraudă Fiscală din cadrul A.N.A.F., care ocupă funcții specifice de inspector antifraudă, inspector șef antifraudă, inspector general adjunct antifraudă și inspector general antifraudă. Cu privire la aceste susțineri, Curtea a reținut că, potrivit jurisprudenței sale, sporurile, premiile și alte stimulente reprezintă drepturi salariale suplimentare, nu drepturi fundamentale, consacrate și garantate de Constituție. Legiuitorul este în drept să instituie anumite sporuri la indemnizațiile și salariile de bază, premii periodice și alte stimulente, pe care le poate diferenția în funcție de categoriile de personal cărora li se acordă, le poate modifica în diferite perioade de timp, le poate suspenda sau chiar anula (...)" (paragrafele 20-21).

30. Considerente similare se regăsesc și în cuprinsul Deciziei nr. 697 din 31 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 26 din 15 ianuarie 2020, Deciziei nr. 332 din 11 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1323 din 31 decembrie 2020, și al Deciziei nr. 462 din 1 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1041 din 1 noiembrie 2021.

V. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

31. Prin Decizia nr. 13 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 519 din 17 iunie 2020, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: "În interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 115/2017, cu modificările ulterioare, în categoria sporurilor al căror quantum se menține în plată, pentru perioada 1 martie-31 decembrie 2017, intră și sporul la care face referire alin. (3) al aceluiași articol, respectiv sporul de risc și suprasolicitare neuropsihică despre care legea prevede că se acordă în quantum de până la 25%, cu încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul Agenției Naționale de Administrare Fiscală?"

32. Prin Decizia nr. 15 din 28 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 27 septembrie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Alba Iulia și, în interpretarea unitară a dispozițiilor art. 38 alin. (3) lit. a) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, raportate la art. 4 și 5 din capitolul VIII secțiunea I din anexa nr. V la aceeași lege, a stabilit că "suma sporurilor acordate personalului auxiliar din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea nu trebuie să depășească limita prevăzută de art. 25 din aceeași lege, raportată la ordonatorul de credite care stabilește drepturile salariale".

În paragrafele 79 și 82 din această decizie s-a reținut că: "Prin sintagma «fără a depăși limita prevăzută la art. 25», care se regăsește în cuprinsul art. 38 alin. (3) lit. a) din Legea-cadru nr. 153/2017, se instituie interdicția stabilirii și acordării unui quantum al sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, peste limita de 30% din suma salariilor de bază, în măsura în care personalul respectiv își desfășoară activitatea în aceleași condiții. (...) Prin raportare la conținutul normativ al prevederilor art. 4 și 5 redate anterior, rezultă că, în accepțiunea legii, sporurile nu sunt stabilite într-un procent fix, prestabilit din salariul de bază, deoarece sintagma «până la» semnifică limitarea lor, prin determinarea unui nivel maxim în care fiecare dintre aceste sporuri trebuie să se încadreze. Indicarea nivelului maxim nu exclude posibilitatea ca nivelul sporurilor, stabilite și acordate de fiecare ordonator de credite, să fie inferior nivelului maxim prevăzut de art. 4 și 5 din capitolul VIII secțiunea I din anexa nr. V din Legea-cadru nr. 153/2017, ca urmare a aplicării limitei prevăzute de art. 25 alin. (1) din legea-cadru."

VI. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

33. Prin Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza Kechko împotriva Ucrainei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că: "Statul este cel care este în măsură să stabilească ce beneficii trebuie plătite angajaților săi din bugetul de stat. Statul poate dispune introducerea, suspendarea sau încetarea plății unor astfel de beneficii prin modificări legislative corespunzătoare. Totuși, atunci când o dispoziție legală este în vigoare și prevede plata anumitor beneficii, iar condițiile stipulate sunt respectate, autoritățile nu pot refuza în mod deliberat plata acestora atâta timp cât dispozițiile legale rămân în vigoare." (paragraful 23).

34. Considerente similare se regăsesc și în cuprinsul Hotărârii din 6 decembrie 2011, pronunțată în Cauza Felicia Mihăieș și Adrian Gavril Senteș împotriva României.

VII. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

35. Procurorul general a apreciat că a doua orientare jurisprudențială este în litera și în spiritul legii.

36. În argumentarea opiniei sale a arătat că sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică a fost acordat în baza prevederilor art. 12 alin. (9) din O.U.G. nr. 83/2014. Acest text de lege vizează exclusiv personalul Direcției generale antifraudă fiscală din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, care ocupă funcții publice specifice de inspector antifraudă, inspector-șef antifraudă, inspector general adjunct antifraudă și inspector general antifraudă.

37. În privința acestei categorii de personal a fost consacrată o soluție de excepție de la art. 1 alin. (2) din O.U.G. nr. 83/2014, care stabilea regula menținerii, în anul 2015, a quantumului sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit

legii, din salariul brut, solda lunară brută/salariul lunar brut, indemnizația brută de încadrare la același nivel cu cel acordat personalului plătit din fonduri publice pentru luna decembrie 2014, în măsura în care personalul își desfășoară activitatea în aceleași condiții.

38. Din însăși formularea textului care utilizează sintagma "sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25% (...) acordat în condițiile stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală" rezultă că sporul în discuție nu este unul fix, ci procentual și că valoarea procentuală a acestuia este maximală, ceea ce îi oferă ordonatorului principal de credite posibilitatea de a stabili un spor într-un procent inferior nivelului maximal prevăzut de legiuitor.

39. Această posibilitate se circumscrie marjei de apreciere pe care legiuitorul o recunoaște ordonatorilor de credite în ceea ce privește stabilirea unui anumit procent al sporului și, totodată, dă expresie obligațiilor acestora de a respecta limitele instituite de art. 22 alin. (1) și (2) din Legea-cadru nr. 284/2010, corespunzător art. 25 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, și de a se încadra în limitele cheltuielilor de personal prevăzute în bugetul anual al instituției, conform regulilor disciplinei financiarbugetare.

40. De altfel, prin Decizia nr. 15 din 28 iunie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că prin sintagma "fără a depăși limita prevăzută la art. 25" din cuprinsul art. 38 alin. (3) lit. a) din Legea-cadru nr. 153/2017 se instituie interdicția stabilirii și acordării unui quantum al sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar peste limita de 30% din suma salariilor de bază, în măsura în care personalul respectiv își desfășoară activitatea în aceleași condiții.

41. Chiar dacă decizia anterior evocată a avut ca obiect interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 38 alin. (3) lit. a) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, raportate la art. 4 și 5 din capitolul VIII secțiunea 1 din anexa nr. V la aceeași lege, ele pot fi aplicate și în privința sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25% prevăzut la art. 5 din capitolul VIII din anexa nr. VI la Legea-cadru nr. 284/2010. Aceasta deoarece soluția legislativă este identică atât sub aspectul caracterului maximal al nivelului sporului prevăzut de lege, cât și sub aspectul condițiilor legale, impuse ordonatorilor de credite din perspectiva încadrării în limita maximă de 30% din suma salariilor de bază și în limitele cheltuielilor de personal stabilite prin bugetele aprobate.

42. S-a subliniat că această abordare este în deplin acord cu dispozițiile art. 16 și art. 18 alin. (2) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată (Legea nr. 69/2010), care, instituire obligatia ordonatorilor de credite de a angaja cheltuieli în limita creditelor de angajament și de a utiliza creditele bugetare numai în limita prevederilor și destinațiilor aprobate, prevăd și posibilitatea acestora de a diminua drepturile salariale stabilite prin lege în quantum variabil, precum și pe cele a căror acordare este facultativă, potrivit legii, aceasta fiind, de altfel, situația sporurilor stabilite de legiuitor la un nivel maximal.

43. În raport cu aceste caracteristici ale sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică, dispozițiile art. 7 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 99/2016 și cele ale art. 1 alin. (1) și (3) din O.U.G. nr. 9/2017 nu se opun posibilității ca, în vederea încadrării în limitele creditelor bugetare și în cheltuielile de personal aprobate, președintele A.N.A.F., în calitate de ordonator de credite, să stabilească un quantum al sporului în discuție inferior nivelului maximal prevăzut de lege.

44. Chiar dacă personalul vizat de reducerea sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică și-a desfășurat activitatea în aceleași condiții, imperativul încadrării în cheltuielile bugetare cu salariile, caracteristica, limitările și condiționările sporului respectiv, prevăzute la art. 22 din Legea-cadru nr.

284/2010 (corespunzător art. 25 din Legea-cadru nr. 153/2017), precum și în art. 16 și art. 18 alin. (2) din Legea nr. 69/2010, justificau normativ reducerea cotei procentuale la un nivel adecvat încadrării în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul instituției.

45. În final, s-a arătat că această interpretare este în acord cu jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului în materia salarizării personalului plătit din fonduri publice.

VIII. Opinia judecătorilor-raportori

46. Judecătorii-raportori au apreciat că recursul în interesul legii este admisibil și că sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de care beneficiază inspectorii antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală se acordă, în perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017, în cuantumul procentual stabilit prin ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (A.N.A.F.) emis în condițiile art. 7 alin. (5) din O.U.G. nr. 99/2016, respectiv cu încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul A.N.A.F.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

IX.1. Asupra admisibilității recursului în interesul legii

47. Completul competent să judece recursul în interesul legii a fost legal sesizat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție care, potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, are calitatea procesuală de a declanșa acest mecanism de unificare a practicii judiciare în scopul interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești.

48. Potrivit dispozițiilor art. 515 din Codul de procedură civilă, "Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii".

49. Din cuprinsul textului de lege menționat rezultă următoarele condiții care trebuie îndeplinite pentru ca recursul în interesul legii să fie admisibil: sesizarea să aibă ca obiect o problemă de drept; această problemă de drept să fi fost dezlegată diferit de instanțele judecătorești; dovada soluționării diferite să se facă prin hotărâri judecătorești definitive, iar hotărârile judecătorești să fie anexate cererii.

50. Primele două condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, întrucât în practica instanțelor judecătorești nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (3) din O.U.G. nr. 9/2017, art. 7 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 99/2016 și ale art. 12 alin. (8) și (9) din O.U.G. nr. 83/2014, în sensul de a se stabili dacă sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică în cuantum de 25% aplicat la salariul brut lunar, acordat inspectorilor antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (A.N.A.F.), face parte sau nu din categoria sporurilor al căror cuantum se menține în plată, în perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017, în cuantumul de 25%.

51. Astfel, unele instanțe au constatat nelegalitatea ordinelor președintelui A.N.A.F. prin care s-a dispus reducerea, începând cu data de 1 martie 2017, a procentului aferent sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică, părții chemați în judecată fiind astfel obligați la plata diferențelor salariale, actualizate cu

rata inflației la data plății efective și dobânda legală, calculată de la exigibilitatea diferențelor salariale până la plata efectivă a acestora.

52. Aceste instanțe au considerat că prevederile art. 1 alin. (1) din O.U.G. nr. 9/2017 au impus menținerea salariului în plată la nivelul acordat pentru luna februarie 2017 și au avut în vedere cuantumul brut al salariilor de bază, precum și cuantumul sporurilor care fac parte din salariul brut de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, în măsura în care își desfășoară activitatea în aceleași condiții și nu se aplică valoarea de referință și coeficienții de ierarhizare corespunzători claselor de salarizare prevăzute în anexele la Legea-cadru nr. 284/2010.

53. Alte instanțe naționale au recunoscut posibilitatea președintelui A.N.A.F., în calitate de ordonator de credite, de a reduce procentul aferent sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică, dată fiind necesitatea încadrării în cheltuielile cu salarii aprobate prin bugetul A.N.A.F., conform art. 7 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 99/2016.

54. S-a ilustrat în această direcție că sporul în discuție este un spor procentual, nu unul în quantum fix, astfel încât stabilirea în concret a procentului aferent este lăsată în competența legală a ordonatorului de credite, în speță, președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală, acesta fiind obligat să asigure încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul instituției, conform art. 7 alin. (5) din O.U.G. nr. 99/2016. Întrucât în construcția bugetară pentru anul 2017 nu s-au alocat fonduri pentru a se putea acorda sporul de 25%, diminuarea cuantumului acestuia la 5% a fost considerată - în această orientare jurisprudențială - ca fiind justificată de necesitatea încadrării în cheltuielile aprobate prin buget.

55. De asemenea, este îndeplinită și cea de-a treia condiție de admisibilitate, prevăzută de art. 515 din Codul de procedură civilă, care impune ca dovada soluționării diferite a problemei de drept care face obiectul sesizării să se facă prin hotărâri definitive.

56. În acest sens se constată că au fost atașate actului de sesizare hotărâri judecătorești definitive cuprinzând soluțiile jurisprudențiale neunitare; anexele I și II care însoțesc actul de sesizare fac dovada îndeplinirii condiției formale ca hotărârile judecătorești definitive să fie anexate cererii.

57. În consecință, recursul în interesul legii îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, fiind exercitat de un subiect de drept căruia legea îi recunoaște legitimarea procesuală și având ca obiect o problemă de drept pentru care s-a făcut dovada că a fost soluționată în mod diferit, prin hotărâri judecătorești definitive pronunțate de instanțe judecătorești naționale.

IX.2. Asupra fondului recursului în interesul legii

58. Cu titlu preliminar se impune efectuarea unor precizări referitoare la limitele sesizării, astfel cum acestea trebuie să fie stabilite prin prisma dispozițiilor legale ce au făcut obiectul interpretărilor diferite în practica judiciară, așa cum au fost prezentate în actul de sesizare.

59. În primul rând este necesară o delimitare referitoare la categoria profesională a reclamanților din litigiile soluționate prin hotărârile judecătorești definitive cu privire la care a fost sesizată în concret problema de drept rezolvată în mod neunitar.

60. Astfel, problema de drept care face obiectul recursului în interesul legii privește chestiunea dacă sporul pentru risc și solicitare neuropsihică - în cazul specific al inspectorilor antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală - se menține în plată în quantumul procentual stabilit inițial sau dacă acest quantum procentual poate fi modificat prin ordin al ordonatorului de credite (A.N.A.F.), ordin emis în vederea încadrării în cheltuielile de personal prevăzute în bugetul aprobat, în situația în care condițiile de muncă ale beneficiarilor sporului au rămas neschimbate, pentru perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017.

61. Reclamanții din litigiile soluționate prin hotărârile judecătorești definitive atașate sesizării de față fac parte, pe de o parte, din categoria inspectorilor antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală, iar pe de altă parte, din categoria inspectorilor antifraudă detașați în calitate de specialiști antifraudă în cadrul Ministerului Public (Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, parchetele de pe lângă curțile de apel și tribunale).

62. În ceea ce privește această a doua categorie se remarcă faptul că hotărârile judecătorești atașate actului de sesizare au analizat problema din perspectiva modului de stabilire a drepturilor salariale constând în sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică prin ordinul A.N.A.F., cu referire concretă la dispozițiile legale speciale ce ar fi aplicabile acestor categorii [art. 4 alin. (12) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 144/2014, cu modificările ulterioare, art. 7 și 8 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.860/2006 privind drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării, în cadrul localității, în interesul serviciului, cu modificările și completările ulterioare].

63. Cât timp sesizarea nu a indicat explicit ca reprezentând un capitol distinct al aspectelor de drept ce trebuie rezolvate și modalitatea de acordare a acestui spor pentru categoria specialiștilor antifraudă detașați în cadrul Ministerului Public, respectiv nu a fost sesizată o aplicare neunitară a dispozițiilor legale speciale incidente situației personalului detașat, se constată că nu intră în limitele prezentei sesizări dezlegarea acestui aspect.

64. În măsura în care, după aplicarea de către instanțele judecătorești investite cu cauze similare a dispozițiilor legale privind regimul juridic al drepturilor salariale cuvenite detașaților în ipoteza dată, se va ajunge la concluzia incidenței directe a dispozițiilor legale ce fac obiectul prezentei sesizări [art. 1 alin. (1) și (3) din O.U.G. nr. 9/2017, art. 7 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 99/2016 și art. 12 alin. (8) și (9) din O.U.G. nr. 83/2014], se va avea în vedere obligativitatea considerentelor prezentei decizii, conform art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dar acest aspect reprezintă o problemă de aplicare în concret a legii, iar nu de interpretare a acesteia.

65. În concluzie, obiectul direct al prezentei sesizări este reprezentat de categoria inspectorilor antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală, în calitate de reclamanți în litigiile ce au ca obiect acordarea acestui spor pentru perioada amintită în sesizare.

66. În al doilea rând este necesară o altă delimitare din perspectiva obiectului sesizării.

67. Conform mecanismului de unificare pe calea recursului în interesul legii, astfel cum acesta este reglementat legislativ în cuprinsul Codului de procedură civilă și cum a fost consacrat în practica Înaltei Curți de Casație și Justiție, existența unor hotărâri judecătorești definitive care au rezolvat în mod diferit

sau poate chiar diametral opus aceeași problemă de drept reprezintă una din condițiile de admisibilitate a declanșării acestui mecanism.

68. Dincolo de a reprezenta o condiție de admisibilitate, simpla existență a practicii judiciare neunitare nu poate genera condiționalități reciproce între cele două soluții aflate în contrarietate, în sensul că, din perspectiva mecanismului recursului în interesul legii, numărul sau/și ordinea cronologică a hotărârilor judecătorești definitive este/sunt lipsită(e) de relevanță, odată ce s-a constituit situația premisă determinată de depășirea pragului critic sub care nu se putea constata existența practicii neunitare cu caracter generalizat sau larg răspândit.

69. Cu alte cuvinte, completul investit cu soluționarea sesizării de recurs în interesul legii va analiza exclusiv modalitatea de interpretare a legii, fără a da relevanță juridică priorității cronologice a unei soluții în raport cu cealaltă.

70. Cu toate acestea, în sesizarea de față, distinct de simpla existență a unor soluții judiciare contradictorii (de admitere a acțiunilor și de acordare a sporului în cuantum de 25%, respectiv de respingere a acțiunilor și de menținere a sporului de 5%), se interpune un element suplimentar.

71. Astfel, în compunerea silogismului juridic ce stă la baza uneia dintre cele două soluții contrare (cea de admitere a acțiunilor), se regăsește un argument legat de modalitatea de aplicare a prevederilor art. 430 din Codul de procedură civilă și de efectul pozitiv al puterii de lucru judecat atribuite unei hotărâri judecătorești definitive anterioare ce a rezolvat aceeași problemă de drept. În cadrul acestui argument se analizează și alte argumente corelative privind natura actului administrativ de stabilire a cuantumului sporului (normativ sau individual), efectele anulării unui act administrativ în funcție de natura mai sus stabilită și modalitatea de aplicare a prevederilor art. 23 din Legea nr. 554/2004.

72. Or, din cercetarea modalității de întocmire a sesizării cu prezentul recurs în interesul legii și raportat la dispozițiile legale a căror interpretare se solicită rezultă cu claritate că nu intră în sfera de cercetare a prezentului recurs în interesul legii modalitatea de aplicare în concret a prevederilor art. 429-435 din Codul de procedură civilă și nici a prevederilor art. 23 din Legea nr. 554/2004.

73. Dincolo de faptul că sesizarea nu a indicat modalitatea contradictorie de interpretare a prevederilor legale mai sus menționate, interpretare ce implică considerații referitoare la obligativitatea hotărârilor judecătorești definitive, puterea de lucru judecat și la limitele efectului pozitiv al hotărârilor judecătorești, aplicarea în concret a acestor dispoziții legale reprezintă atributul exclusiv al instanței de judecată, fiind o chestiune de aplicare a legii, iar nu de interpretare a acesteia.

74. Având în vedere limitele trasate prin precizările făcute anterior, în vederea dezlegării problemei de drept indicate, este necesară efectuarea unei analize a dispozițiilor legale referitoare la acordarea sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de la momentul reglementării inițiale a acestuia pentru inspectorii antifraudă și pentru perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017 ce privește litigiile soluționate contradictoriu; litigiile - așa cum au fost acestea prezentate prin actul de sesizare - privesc acordarea/neacordarea acestui spor în cuantum procentual de 25% exclusiv pe perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017.

75. Pornind de la reglementarea de bază în forma sa inițială, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, la art. 1 alin. (1) s-a statuat că "în anul 2015, cuantumului brut al salariilor de bază/soldelor funcției de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice se menține la același nivel cu cel ce se acordă pentru luna

decembrie 2014 în măsura în care personalul își desfășoară activitatea în aceleași condiții și nu se aplică valoarea de referință și coeficienții de ierarhizare corespunzători claselor de salarizare prevăzuți în anexele la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare".

76. De asemenea, alin. (2) al aceluiași articol a statuat că, "în anul 2015, cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, solda lunară brută/salariul lunar brut, indemnizația brută de încadrare se menține la același nivel cu cel ce se acordă personalului plătit din fonduri publice pentru luna decembrie 2014, în măsura în care personalul își desfășoară activitatea în aceleași condiții".

77. Prin Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice (Legea nr. 71/2015) s-au introdus modificări care privesc categoria inspectorilor antifraudă, în sensul acordării sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25%, prevăzut la art. 5 din cap. VIII din anexa nr. VI - Familia ocupațională de funcții bugetare "Justiție" la Legea-cadru nr. 284/2010, cu modificările ulterioare, prin excepție de la prevederile art. 1 din același act normativ, pentru personalul Direcției generale antifraudă fiscală din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, care ocupă funcții publice specifice de inspector antifraudă, inspector-șef antifraudă, inspector general adjunct antifraudă și inspector general antifraudă, dar în condițiile stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

78. Astfel, anterior acestei modificări, conform art. 5 din secțiunea 1 ("Dispoziții comune") a capitolului VIII ("Reglementări specifice personalului din sistemul justiției") din anexa nr. VI (Familia ocupațională de funcții bugetare "Justiție") a Legii-cadru nr. 284/2010, acest spor era acordat doar categoriilor enumerate, printre care nu se aflau și inspectorii antifraudă: "Judecătoria de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de la curțile de apel, tribunale, tribunalele specializate și judecătoria, procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe, membrii Consiliului Superior al Magistraturii, personalul de specialitate juridică asimilat magistraților, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, asistenții judiciari, personalul auxiliar de specialitate, personalul de specialitate criminalistică și personalul auxiliar de specialitate criminalistică din cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice și al laboratoarelor de expertize criminalistice, ofițerii și agenții de poliție judiciară, precum și specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, personalul de probațiune beneficiază și de un spor pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25%, respectiv de un spor pentru păstrarea confidențialității de până la 5%, aplicate la salariul de bază lunar, respectiv la indemnizația lunară de încadrare."

79. Astfel, sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică a fost acordat inspectorilor antifraudă în baza prevederilor art. 12 alin. (9) din O.U.G. nr. 83/2014, conform căruia, prin excepție de la prevederile art. 1 din același act normativ (excepție care se referea la regula menținerii la același nivel cu cel ce se acordă pentru luna decembrie 2014), personalul indicat a beneficiat începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 71/2015 de sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25%, în condițiile stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

80. Altfel spus, în cazul acestei categorii de personal a fost consacrată o soluție de excepție de la regula menținerii în anul 2015 a cuantumului sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, solda lunară brută/salariul lunar brut, indemnizația brută de încadrare, la același nivel cu cel ce se acordă personalului plătit din fonduri publice pentru luna decembrie 2014, prin acordarea suplimentară a unui spor de până la 25% din salariul brut, în condițiile stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

81. Conform art. 7 alin. (4) din O.U.G. nr. 99/2016, prevederile art. 12 alin. (6)-(11) din O.U.G. nr. 83/2014 (deci, inclusiv cele referitoare la acordarea sporului în cauză) se aplică în mod corespunzător și în perioada 1 ianuarie-28 februarie 2017.

82. Dar, totodată, conform art. 7 alin. (5) din O.U.G. nr. 99/2016, dispozițiile alin. (4) de mai sus se aplică cu încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul Agenției Naționale pentru Administrare Fiscală și, după caz, prin bugetele instituțiilor publice din sectorul de apărare, ordine publică și securitate națională.

83. Dispozițiile art. 1 alin. (3) din O.U.G. nr. 9/2017 au statuat că prevederile art. 1 alin. (3)-(5), art. 2-4, art. 5 alin. (2)-(4) și art. 6-11 din O.U.G. nr. 99/2016 se aplică în mod corespunzător și în perioada 1 martie-31 decembrie 2017.

84. Având în vedere că Legea nr. 71/2015 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 6 aprilie 2015, drepturile prevăzute la art. 12 alin. (9)-(11) din O.U.G. nr. 83/2014 au fost acordate începând cu data de 1 mai 2015 în cuantum de 25% pentru tot personalul încadrat sau detașat pe funcțiile specifice de inspector antifraudă, inspector-șef antifraudă, inspector general adjunct antifraudă și inspector general antifraudă.

85. Ca urmare, a avut loc majorarea cuantumului brut al salariilor prin includerea sumei aferente sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică în cuantumului brut al salariilor, în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (8) și (9) din O.U.G. nr. 83/2014.

86. Acest cuantum al sporului a fost menținut succesiv până în 2017, când, prin două ordine emise de președintele A.N.A.F. (Ordinul nr. 835/2017 și Ordinul nr. 836/2017), a fost stabilit un cuantum de 5% aplicat la salariul brut lunar, în conformitate cu art. 12 alin. (8) și (9) din O.U.G. nr. 83/2014 coroborat cu art. 7 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 99/2016 și art. 1 alin. (3) din O.U.G. nr. 9/2017.

87. Prin urmare, ceea ce trebuie tranșat prin decizia de față este dacă sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică acordat inspectorilor antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (A.N.A.F.) face parte din categoria sporurilor care se menține în plată în perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017 în cuantumului avut în vedere la data intrării în vigoare a Legii nr. 71/2015 sau în cuantumului procentual acordat prin ordinul președintelui A.N.A.F.

88. Pentru a rezolva această problemă de drept trebuie pornit de la interpretarea gramaticală a art. 12 alin. (9) din O.U.G. nr. 83/2014; din însăși formularea textului, care utilizează sintagma "sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25% (...) acordat în condițiile stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală", rezultă că sporul nu este unul fix, ci procentual, iar legiuitorul stabilește doar valoarea maximală a acestuia, ceea ce conferă în mod logic posibilitatea teoretică a ordonatorului principal de credite de a stabili în concret un spor într-un procent inferior nivelului maximal.

89. Or, ceea ce trebuie lămurit subsecvent este care sunt în concret condițiile de stabilire a unui alt cuantum procentual al sporului față de cel de 25% acordat anterior, având în vedere și premisa că acest procent de 25% acordat la intrarea în vigoare a Legii nr. 71/2015 fusese inclus în cuantumului brut al salariului de bază.

90. Or, tot din utilizarea metodei gramaticale de interpretare a textului mai sus menționat rezultă că acordarea sporului într-un anumit quantum se realizează în condițiile stabilite prin ordinul președintelui A.N.A.F., condiții care sunt explicitate prin dispozițiile art. 7 alin. (5) din O.U.G. nr. 99/2016, în sensul că acestea constau în încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul A.N.A.F.

91. Ca urmare, dispozițiile art. 7 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 99/2016 și ale art. 1 alin. (1) și (3) din O.U.G. nr. 9/2017 nu se opun posibilității ca, în vederea încadrării în limitele creditelor bugetare și în cuantumul cheltuielilor de personal aprobate, președintele A.N.A.F., ca ordonator principal de credite, să stabilească un quantum procentual al sporului inferior nivelului maximal reglementat de legiuitor.

92. Astfel, deși au fost menținute în plată quantumul brut al salariilor de bază/soldelor funcției de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice și quantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, solda lunară brută/salariul lunar brut/indemnizația brută de încadrare, acordarea sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică la nivelul avut în perioadele anterioare a fost condiționată de încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul A.N.A.F.

93. Pe de o parte, această condiționare este singura care reiese din dispozițiile legale analizate, neputându-se reține libertatea efectuării oricărei reduceri a cuantumului acestui spor, în lipsa unei justificări care să fie corelată direct și total cu limitarea bugetară.

94. Pe de altă parte, această condiționare este în deplină concordanță cu principala caracteristică a sporului, aceea de a fi reglementat într-un procent maximal, iar nu unul fix.

95. Numai astfel se poate da expresie obligațiilor ordonatorilor de credite [reglementate de art. 22 alin. (1) din Legea-cadru nr. 284/2010 și de art. 25 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017] de a se încadra în limitele cheltuielilor de personal prevăzute în bugetul anual al instituției, acesta fiind un argument de interpretare teleologică a normei.

96. Prin urmare, potrivit actelor normative cu forță juridică superioară, în vederea încadrării în cheltuielile cu salariile stabilite prin bugetul instituției, dar exclusiv condiționat de imperativul încadrării în cheltuielile bugetare cu salariile și în limita încadrării în aceste cheltuieli, președintele A.N.A.F., în calitate de ordonator de credite, avea posibilitatea legală de a reduce quantumul sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică.

97. În fine, devine astfel insuficientă îndeplinirea cerinței desfășurării activității în aceleași condiții, față de imperativul normativ al încadrării în cheltuielile bugetare cu salariile.

98. Această soluționare a problemei de drept este în acord cu jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului în privința salarizării personalului plătit din fondurile publice, astfel cum a fost indicată anterior la capitolele IV și VI din prezenta decizie.

99. În concluzie, sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de care beneficiază inspectorii antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală se acordă, în perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017, în quantumul procentual stabilit prin ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (A.N.A.F.) emis în condițiile art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016, respectiv cu încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul A.N.A.F.

100. În raport cu această dezlegare, revine instanțelor de judecată obligația de a verifica în concret, în litigiile deduse spre soluționare, dacă reducerea cuantumului procentual al sporului pentru risc și suprasolicitare neuropsihică dispusă prin ordin al președintelui A.N.A.F. este justificată de necesitatea încadrării în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul A.N.A.F., în vederea respectării dispozițiilor art. 7 alin. (5) din O.U.G. nr. 99/2016.

101. Față de considerentele expuse anterior, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

D E C I D E:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 115/2017, cu modificările ulterioare, art. 7 alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobată prin Legea nr. 152/2017, și art. 12 alin. (8) și (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că:

Sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de care beneficiază inspectorii antifraudă din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală se acordă, în perioada 1 martie 2017-31 decembrie 2017, în cuantum procentual stabilit prin ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (A.N.A.F.) emis în condițiile art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016, respectiv cu încadrarea în cheltuielile cu salariile aprobate prin bugetul A.N.A.F.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

